

MEDEDEELINGEN

VAN DEN NEDERLANDSCHEN ORDE-DIENST

Hoofdredacteur: W. Goldschmitz, Districts-Pers-Commandant

Redactie en administratie: Wolfstraat 17, Maastricht

Het nieuws van de fronten

Nieuwe bressen in de Siegfriedlinie

Met grote spanning volgt de wereld nu den strijd, dien de troepen van het eerste Amerikaanse leger voeren rond Aken en Zuidelijker daarvan tegen de sterk en zwaar verdedigde Siegfriedlinie. Het eerste leger heeft nu ook ten Noorden van Aken de Siegfriedlinie bereikt, terwijl ten Zuiden van de stad, nabij het plaatsje Rütgen, een nieuwe penetratie in de Siegfriedlinie tot stand kwam. Oostelijk van Aken hebben de Duitsers hevige tegenaanvallen gedaan. Zij werden door de Amerikanen afgeslagen, waarna deze verder in Oostelijke richting oprukten. Zondagavond stonden deze troepen op slechts 37 K.M. ten Westen van Keulen. Het is nu bekend, dat om de drie bressen welke Oostelijk van Aken in de Siegfriedlinie geslagen werden, drie etmalen met de grootste hevigheid gestreden werd. Amerikaanse patrouilles zijn reeds in het Zuidelijk deel van Aken doorgedrongen. Zij hansen zich nu al vechtend een weg naar 't centrum van de stad. Bij St. Vith, waar de Amerikanen eveneens in de Siegfriedlinie zijn, bieden de Duitsers nog slechts zwakke tegenaanval, Zuidelijker daarvan echter worden nog hevige gevechten geleverd.

Het is nu bekend gemaakt, dat het Amerikaanse 3e leger, onder generaal Patton, dat Metz omsingeld heeft, tot 35 K.M. ten Oosten van Nancy is doorgedrongen. Het 7e leger staat nu voor de poorten van Belfort en ontmoet bijna geen tegenstand meer.

Nog verder Zuidelijk, in de Alpen, werd de stad Mondane bezet. Mondane, dat 2530 M. boven den zeespiegel ligt vormt de poort tot den bergpas, die over de Fransch-Italiaansche grens leidt. De stad ligt slechts 80 K.M. ten Westen van Turijn, het groote Noord-Italiaansche fabriekscentrum.

WESTELIJK FRONT

In het Westen hebben de Canadezen, gesteund door sterke luchtmachtkrachten, den eindaanval op Boulogne ingezet. Het is nu bekend, dat bij de gevechten om Le Havre ruim 11.000 gevangenen zijn gemaakt. In het gebied van de Loire gaf de Duitse generaal Elster zich met 21.000 man over. Hevige bombardementen op Duinkerken leiden op het oogenblik den spoedig te verwachten aanval op Duinkerken in. In Noord-West België maakt het eerste Canadese leger ten Zuiden van de Scheide-monding nieuwe voorreningen. Voorhoeden hebben het plaatsje Lembeke bereikt, terwijl België reeds gemiddeld werd. De strijd om Erest wordt voortgezet. Van het oorspronkelijk 25000 man tellende garnizoen zijn reeds 16.000 gevangenen gemaakt. Naar schatting zijn er nog slechts 5000 Duitsers in de vesting. In een boodschap tot zijn troepen heeft veldmaarschalk Montgomery overigens bekend gemaakt, dat in Frankrijk sedert 6 Juni nu reeds ruim 400.000 gevangenen zijn gemaakt.

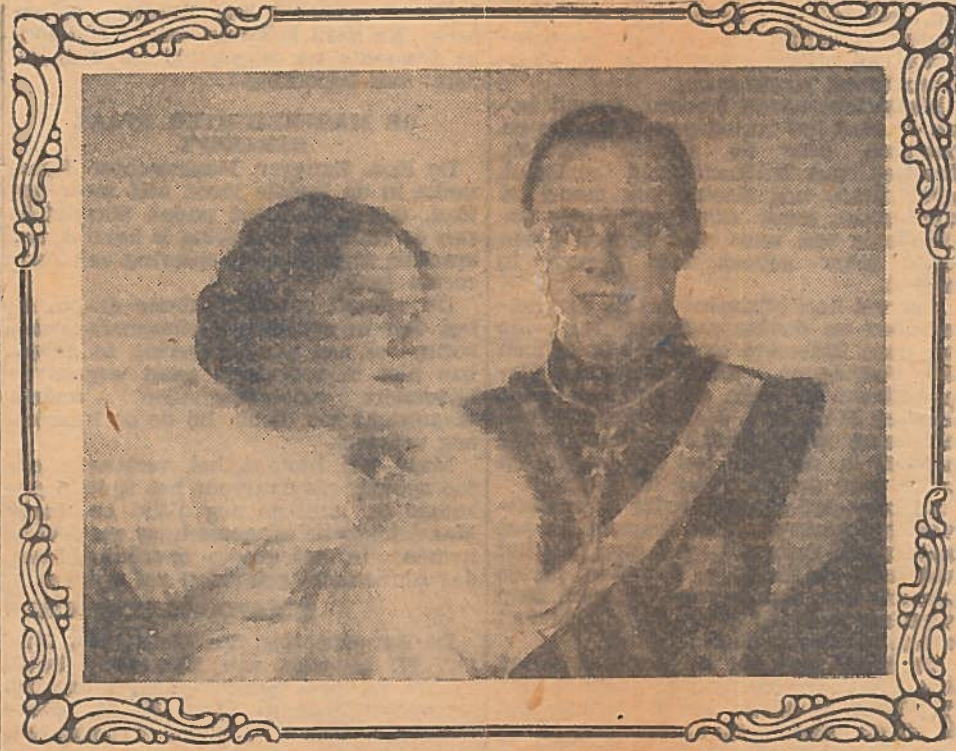
In Italië stellen de Duitsers alles in het werk om hun posities in de Goethedijke te handhaven, terwijl zij verder hevig tegenstand bieden bij de belangrijke havenplaats Rimini. Het vliegveld bij de stad is reeds door Grieksche en Canadese troepen veroverd. Hevige gevechten worden vooral geleverd om een plateau ten Westen van de stad, dat reeds herhaaldelijk van eigenaar wisselde. De Duitsers hebben hier in allerlei versterkingen — o.a. Tjger-tanks — aangevoerd. Britsche troepen zijn de stad tot op 3 K.M. genaderd. Men maakte hier reeds 5500 Duitse gevangenen. Ook Zuid-Afrikaansche troepen drongen nu tot in de Goethedijke door.

Van het Oostfront ontbreken nog steeds officiële Russische berichten omtrent den door de Duitsers gemiddeld aanval in de richting van Riga. Slechts zegt Moskou, dat Duitse aanvallen ten Zuiden van de stad met succes zijn afgeslagen. Russische en Roemeensche troepen hebben in Transylvanië 50 plaatsen bevrijd. Daarbij werd een Duitse generaal, de bevelhebber van het 58ste legerkorps, gevangen genomen. Vrijdagavond zijn gemotoriseerde Russische colonnes Sofia binnengerukt. Zij werden door de bevrijdte hartelijk toegelicht. De doortocht duurde vele uren.

In Joegoslavië hebben de troepen van Maarschalk Tito nieuwe successen behaald. Zij bezetten Walkovo, de hoofdstad van West-Servië, 70 K.M. ten Z.W. van Belgrado. Men maakte hierbij enige honderden Duitse gevangenen. Russische en Poolse troepen behaalden terreinwinst ten Noorden van Praga, de Warschau-voorstad, die enkele dagen geleden genomen werd. Russische voorhoeden zijn nu in Joegoslavië en Tsjecho-Slowakije doorgedrongen.

Dank-telegrammen.

H.M. de Koningin en President Roosevelt hebben langs radio-grammen weg hun dank betuigd voor de telegrammen van hulde, trouw en dank, welke namens de bevolking van Maastricht en Eijsden aan Koningin en President waren gezonden na de bevrijding van de stad door de Amerikaanse troepen.

LUCHTLANDINGSTROEPEN in NEDERLAND GELAND

Gunstig verloop der operaties ten Zuiden van Rijn en Lek - Nederlandsche verzetsgroepen nemen aan de operaties deel.

Zondagmiddag heeft Radio Londen het volgende bericht uitgezonden:
Sterke afdelingen van het eerste geallieerde luchtlandingleger zijn in Nederland geland. De landingen werden voorafgegaan door hevige bombardementen; uitgevoerd door zeventien tot duizend zware Amerikaanse bommenwerpers, terwijl in den nacht van Zaterdag op Zondag door Britsche bommenwerpers reeds Duitse vliegvelden in Nederland en Duitsland zwaar gebombardeerd waren.

Mededeeling geallieerd opperbevel.

Naar aanleiding van deze landingen las, in aansluiting op het bovenstaand bericht, een lid van den staf van het geallieerde opperbevel een mededeeling voor het Nederlandsche volk voor. Deze mededeeling is gedateerd 17 September, staat in verband met de landingen en werd gegeven door het geallieerde opperbevel. Zij richt zich op de eerste plaats tot de nog niet bevrijde bevolking van het Zuidelijke deel van ons land, gelegen ten Zuiden van Rijn en Lek. In de mededeeling wordt o.a. gezegd: Het oogenblik waarop gij zoolang hebt gewacht, is gekomen! Wij rekenen op U voor een laaiwe kragtinspanning. Volledige bijstand en gehoorzaamheid worden van U verwacht.

Hier volgen de instructies welke aan het Nederlandsche volk werden gegeven.

1. Voert Uw operaties tegen den vijand in overeenstemming met het volkerenrecht. Mocht de tegenstander zich daar niet aan houden, noteert dan zoo nauwkeurig mogelijk misdadigheden en namen, omdat wij de misdadigers fun'n straffen.

2. Voigt nauwkeurig de bevelen welke door Uw bevelhebber, Prins Bernhard, en door geallieerde commandanten gegeven worden. Gaat U niet te buiten aan eigenmachtig optreden. Vermijdt zooveel mogelijk acties tegen een vijandelijke overmacht.

3. Het is nu uw taak, mijnen, fabrieken en andere industriële installaties te beschermen en niet meer om te saboteeren. Beschermt vooral opslagplaatsen van olie, petroleum en smeermiddelen, daar deze van groot gewicht zijn voor de verdere oorlogvoering der geallieerden.

4. Zoodra U contact krijgt met de geallieerde troepen, gehoorzaamt dan ten volste aan de bevelen der bevelhebbers.

5. Zoodra het gebied, waarin U zich bevindt, bevrijd is, zijn rust en orde van groot belang. Voert geen verdere actie alvorens orders daartoe gegeven worden.

Speciaal voor de bevolking ten Zuiden van Rijn en Lek zegt de mededeeling: Komt niet tot een algemeen onstand. Verleent zooveel mogelijk hulp aan Uw eigen gevechtsgroep, geeft onderdak en inlichtingen over de bewegingen van den vijand. Vele Nederlanders, die belangrijke posten bekleeden, zullen nu moeten onderduiken om hun leven te redden. Helpt hen. Geef hun onderdak en bescherming. Blijft voor het overige in Uw huizen, behalve in het gevechtsgebied en in de omgeving van belangrijke spoorwegknooppunten en vijandelijke troepenconcentraties, daar deze door de geallieerde luchtmacht voortdurend zullen worden aangevallen.

Voor de bevolking ten Noorden van Lek en Rijn, waar nog geen gevechtshandelingen plaats vinden, zegt de mededeeling: Voor U is de tijd om te handelen nog niet gekomen. Maar hij zal komen! Zoodra deze tijd aanbreekt, zullen U nieuwe instructies gegeven

worden. Tot zoo lang moet gij U onthouden van alle acties en demonstraties.

Tenslotte voor alle nog niet bevrijde Nederlanders: Luistert met aandacht naar de verdere instructies, die U nog gegeven zullen worden. Leest en verspreid op ruimschaal de srooibijetten, welke door de geallieerde luchtmacht uitgeworpen worden. Het groote oogenblik is nu aangebroken! Verwilt U niet met toezijding. Indien eenieder het zijne bijdraagt, zal de bevrijding spoedig voltooid zijn. Leve Nederland!

Staking spoorwegpersoneel.

Zondagavond heeft voor Radio Londen Den Doollaard de volgende mededeeling der Nederlandsche regering voorgelezen:

„De Nederlandsche regering acht, na overleg met het geallieerde opperbevel thans het oogenblik aangebroken om de instructie te geven tot een algemeen staking van het spoorwegpersoneel in Nederland teneinde het vijandelijke vervoer zooveel mogelijk te belemmeren. De Nederlandsche regering geeft zich tenvolde reusenschap van de groote verantwoordelijkheid, welke zij daarmee op zich neemt, maar deze staking is een daad van zoo overwegend militair belang, dat niet langer gewacht kan worden.

De regering, in het volle besef van de moeilijkheden welke deze staking met zich mee zal brengen voor het Nederlandsche volk, laat de wijze van uitvoering geheel aan U over en wenscht U allen de kracht toe deze actie naar best vermogen uit te voeren!.

Boodschappen van Prins Bernhard en Generaal Eisenhower.

Ook Prins Bernhard heeft een boodschap gericht, voornamelijk tot de leden der verzetsbeweging in Nederland. De taak der verzetsgroepen zal, volgens deze boodschap, zijn te helpen op plaatsen waar parachutisten landen of waar geallieerde troepen de Nederlandsche grens overschrijden, door het geven van inlichtingen, het bewaken van krijtsgevangenen enz. Aan het slot van zijn boodschap zegt Prins Bernhard: in alle gebieden die nog niet definitief door de geallieerden veroverd zijn: houdt U rustig!

Generaal Eisenhower heeft een boodschap doen toekomen aan de Duitse officieren en soldaten, die in Nederland strijden. Hij zegt daarin o.m. dat de Nederlandsche verzetsgroepen te beschouwen zijn als een leger, staande onder het persoonlijke opperbevel van Eisenhower. Misdaden, tegenover leden der verzetsgroepen gepleegd, zullen met de grootste gestrengheid gestraft worden. Het geallieerde opperbevel zal alles in het werk stellen om misdadigers tegen het oorlogsrecht te achterhalen en te straffen.

De landingen.

Mandagmorgen meldde de BBC, dat officieel nieuws omtrent de landingen in Nederland in de eerste 24 uur om operationele redenen niet te verwachten zijn. Volgens geallieerde oorlogscorrespondenten zijn de luchtlandingstroepen er reeds, 8 uren na de landing, in geslaagd, enige niet genoemde plaatsen te bevrijden. Volgens nog niet bevestigde berichten zouden er in Nederland nu drie gebieden zijn waar luchtlandingstroepen opereeren. Een daarvan zou gelegen zijn 15 K.M. ten Noorden van de Belgisch-Nederlandsche grens, in het gebied, waar de Britsche troepen, Noordwaarts oprukkend van het Albertkanaal, op Zaterdag in geslaagd zijn, 3 K.M. diep in Nederland door te dringen. Tot de troepen die aan de landingen

deelnemen, is tevens een dagorder gericht, waarin gezegd wordt; dat het hier de grootste luchtlandingsoperatie betreft, ooit ten uitvoer gelegd.

Deze luchtlandingen zijn de eerste sedert Begin Juni, toen luchtlandingstroepen vooral in Normandië in actie waren. Volgens een bericht via de Allied Expedition Reports of the B.B.C. van Maandagochtend, nemen Britsche, Amerikaanse en Poolse troepen aan de landingen deel. Men voegde aan dit bericht toe, dat de operaties volkomen volgens de plannen en met succes verlopen. In Londen berichtten Maandagmorgen correspondenten uit het geallieerde hoofdkwartier, dat men er reeds in geslaagd was, lichte tanks en kanonnen in Nederland te landen.

Bombardementen.

Zoals reeds gemeld werden de landingen voorafgegaan en vergezeld door hevige bombardementen.

Zaterdagmiddag hebben Amerikaanse bommenwerpers ruim 300 ton bommen gelegd op dijken en verbindingen tusschen Walcheren en Zuid-Beveland en tusschen Zuid-Beveland en het vasteland. Het is bekend, dat de Duitsers daar startbanen voor hun vliegende bommen hebben aangelegd. In den nacht van Zaterdag op Zondag hebben Britsche bommenwerpers hevige aanvallen gedaan op Duitse vliegvelden in Nederland en Duitsland. Zondag deden groote aantallen zware Amerikaanse bommenwerpers voortdurend aanvallen op Duitse geschutsstellingen en versterkingen in het gebied waar de landingen plaats vonden.

Opmarsch in Nederland.

De opmarsch in Nederland vordert intusschen snel. Maandagmorgen meldde Londen, dat de Amerikaanse troepen er in geslaagd zijn, ook ten Noorden van Maastricht over de Maas te komen. Poolse troepen zijn bij Huis op Nederlandsch grondgebied doorgedrongen, terwijl volgens Amerikaanse berichten andere Poolse afdelingen het plaatsje St. Janssteen in Zeeuwsch-Vlaanderen reeds bevrijd zouden hebben. De Britsche troepen ten Noorden van het Albert-Kanaal, die daar drie brughoofden tegen zware Duitse tegenaanvallen hebben vastgehouden, zijn Zondag verder opgerukt en staan nu eveneens op Nederlandsch grondgebied.

NIEUWE TIJD.

In den nacht van Maandag 18 Sept. op Dinsdag 19 Sept. 1944 wordt om DRIE uur de klok een uur TERUG gezet. Deze bepaling geldt voorloopig voor het stadsgebied van Maastricht.

BRIGADE IRENE

Een vertegenwoordiging van de Brigade Irene onder leiding van Majoor Pahud de Mortanges heeft Zondag 17 September een officieel bezoek gebracht aan de stad Maastricht, in den persoon van den Burgemeester. Wij komen nog nader op dit interessante gebeuren terug.

Van „gangsters“ gesproken....

10 Mei 1940...
Moffen vallen Nederland binnen. Het is een ongelooflijk lawaai. Alles maakt spektakel als een ordeel: vliegmaschinen, tanks, auto's op rupsbanden, gewone auto's, motorfietsen en — niet te vergeten — de moffen zelf, hun ijzeren hakken en verdere bagage.

Dat was een schreeuwen, een razen, een tielen. Je schijnt een mof niet in beweging te kunnen krijgen, of hij moet worden aangeblijft als een kar-hond.

Er staat ergens een moffen-colonne. Nadat ze gerust hebben — ook die rust kan niet verlopen, zonder het noodige geschreeuw — moeten ze vertrekken. Een fel-wet of onderofficier zal het geval op gang brengen. En dan begint het spektakel. Na eenig gebrul staan allen naast hun wagens. Een nieuw gebrul en ze klimmen er op. Dan een geschreeuw van wagen tot wagen en de colonne rolt verder onder een oorverdovend spektakel.

Moffen slaan een brug.
Je begrijpt niet, dat de vent, die daarbij de lakens uitdeelt, na een uur niet zoo heesch is als een geschuurde trekpot. Hij buikt als een stier, schreeuwt en raast als een dolieman en de manschappen werken en zweogen als slaven onder de zweep. Het gaat snel en goed, daarop valt niets af te dingen; maar de wijze, waarop de „leider“ van de onderneming meent te moeten leiden, is zoo onmenswaardig, dat je er al heel gauw genoeg van krijgt.

Ergens ander, staat ook een colonne stil. De moffen moeten eten. Ze krijgen hun voer in blikjes, waaruit ze moeten eten. Een van die bandieten had geen vork of lepel. Een paar dames staan in de deur van een woning het geval te bekijken. Hij ziet ze en snauwt ze toe: „Geef me 'ns een lepel!“ Dat gebeurde in het moffikaansch en dat konkt, altijd een ideeetje onhebbelijker, en